

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»

Препринт серії № UABS BO/2012/004

Кулагіна Г.
група МОА-01

Проблеми організації та методики
зовнішнього аудиту страхових компаній

КУЛАГІНА Г.
група МОА-01
Науковий керівник:
к. е. н., доцент Слободяник Ю.Б.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ЗОВНІШНЬОГО АУДИТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

В умовах розвитку ринкових відносин та зростання конкуренції великого значення набувають питання забезпечення функціонування господарюючих суб'єктів від наявних і потенційних загроз, створення дієвої системи захисту їх від впливу можливих негативних факторів. Саме тому сьогодні значна увага науковців і практиків приділяється проблемам розвитку ринку страхових послуг. Основною передумовою його розширення є зростання довіри клієнтів, і в цьому аспекті переважну роль відіграють результати зовнішнього аудиту страхових компаній. Проте на сьогоднішній день фактично відсутня методологічна та методична основа здійснення зовнішнього спеціалізованого аудиту страхових організацій.

Проблемні питання аудиту страхових компаній досліджували такі українські вчені, як В. С. Лень, Т. О. Гарматій, О. Ю. Агафоненко, О. В. Бондаренко та інші. Аналіз останніх досліджень і публікацій в цій сфері показав, що цілісної концепції здійснення аудиту страхових компаній наразі не створено, тому дана проблема потребує подальшого, більш ґрунтовного дослідження.

Проблеми організації та методики зовнішнього аудиту страхових компаній зумовлені специфікою страхової діяльності, адже в ході аудиту перевіряються як загальні питання, властиві діяльності юридичних осіб багатьох галузей господарства, так і операції, характерні тільки для страхових організацій.

До загальних питань відносяться перевірка операцій з основними засобами, запасами, розрахунків з оплати праці, розрахунково-платіжних та касових операцій, розрахунків з дебіторами та кредиторами і ряду інших. Аудит вищезазначених операцій та розрахунків страхових організацій суттєво не відрізняється від аналогічних перевірок в інших сферах діяльності, так як суб'єкти господарювання керуються у своїй роботі одними й тими ж нормативними документами.

Специфічні риси зовнішнього аудиту страхових компаній зумовлені характерними особливостями страхової діяльності, до яких можна віднести спеціальне страхове законодавство, специфічне ведення бухгалтерського обліку, складання звітності та визначення фінансових результатів, специфіку оподаткування, необхідність отримання ліцензій по кожному виду страхування, обов'язкове формування спеціальних резервів та заборону на виробничу, торгово-посередницьку та банківську діяльність. В ході аудиту кожне з зазначених питань досліджується та висловлюється незалежна професійна думка аудитора, що не можливо без наявності у

нього спеціалізованих знань щодо специфіки обліку у страхових компаніях та страхового законодавства. Тому необхідно приділяти належну увагу питанню підготовки висококваліфікованих кадрів з аудиту страхової діяльності, що добре розумілися б на специфіці страхового бізнесу.

В результаті аналізу особливостей страхової діяльності, що безпосередньо впливають на процес організації та проведення аудиту, нами було розроблено план та програму зовнішнього аудиту страхової компанії. Запропоновані документи містять інформацію щодо питань, які мають бути досліджені в процесі аудиту страховика .

Отже, з метою проведення аудиту страхової компанії на високому професійному і якісному рівні, аудитору необхідно знати та звертати увагу на відмінності бухгалтерського обліку в страхових компаніях та особливостями страхового бізнесу в цілому. Врахування таких особливостей дозволить підвищити якість надання аудиторських послуг, а отже і довіру до страхових компаній, що сприятиме подальшому розвитку ринку страхових послуг в Україні.